

veto

nummer 20

16 februari 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

alghe: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

**Proefexamens
psychologie vallen
tegen**

p. 3

**Student Aid
slaat toe**

p. 6-7

**Gratis kaarten voor VRG-
Economikaproms**

p. 8

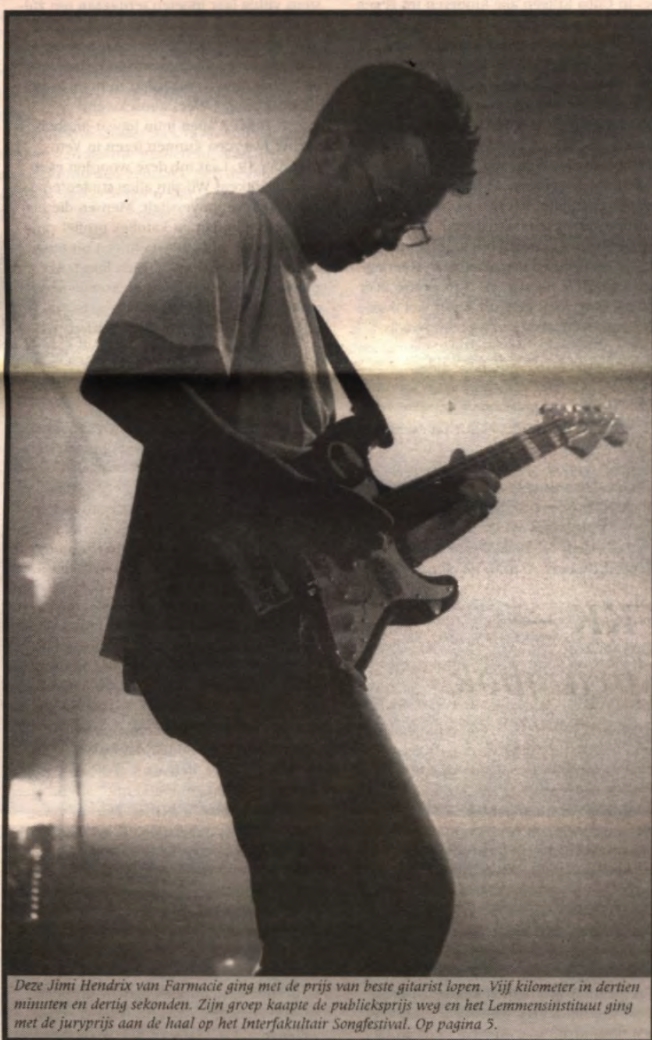
Akademische wereld verdeeld over semeks

Enkel semestereksamens in twee fakulteiten

Op de jongste Akademische Raad legden de dekanen van de verschillende fakulteiten hun stellingname voor in verband met de inrichting van semestereksamens (semeks) in de eerste kandidatuur. Niet echt onverwacht, liggen de diverse standpunten mijlenver uit elkaar. Semestereksamens in de eerste kandidatuur komen er het volgende academiejaar enkel in de fakulteiten Landbouwwetenschappen en Economische Wetenschappen. In de andere fakulteiten wordt geopteerd voor alternatieve maatregelen die eveneens een gunstig effect moeten hebben op de slaagkansen van eerstejaars. Het optrekken van die slaagkansen was immers de voornaamste reden voor rektor Oosterlinck om aan zijn unief semeks te introduceren.

Omdat het onmogelijk bleek om met een kollektief standpunt voor de ganse universiteit naar buiten te treden, had de rektor bij het begin van het academiejaar aan de dekanen gevraagd om elk voor de eigen fakulteit een standpunt over semeks te bepalen met het oog op volgend jaar. Met de invoering van semeks of gelijkwaardige initiatieven in de eerste kandidatuur hoopt de universitaire overheid de slaagkansen van beginnende studenten op te krikken. In studentenmiddens wordt er evenwel aan getwijfeld of de organisatie van semeks wel de juiste maatregel is om een dergelijk effect te bewerkstelligen. Toen het debat vorig jaar geopend werd, wees Kringraad (de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie Loko) er op dat semestereksamens op het eerste gezicht wel gunstiger uitvallen voor studenten, maar dat er ook nadelen aan verbonden zijn. Zo zouden semeks de encyclopedische kennisverwerving nog meer benadrukken omdat er op nog kortere termijn geblokt moet worden. Bovendien is het nog maar de vraag of de profen bij een semestersysteem geen hogere eisen zullen stellen aan hun studenten, aangezien de examens dan meer gespreid liggen. Daarnaast vroegen de studenten ook aandacht voor het eventuele demotiverende effect van voorexamens halfweg en voor de (te) korte aanpassingsperiode die nieuwkomers krijgen alvorens het menens wordt.

Die argumenten contra konden blijkbaar heel wat fakulteiten overtuigen. Opvallend was bijvoorbeeld de standpuntbepaling van de fakulteit Farmaceutische Wetenschappen, waarin zowat de gehele redenering van studentenbeweging wordt overgenomen. Continue examensstress, verhoogd absentisme als gevolg daarvan, negatieve invloed op het 'extra-curriculaire

Deze Jimi Hendrix van Farmacie ging met de prijs van beste gitarist lopen. Vijf kilometer in dertien minuten en dertig seconden. Zijn groep kaapte de publieksprijs weg en het Lemmensinstituut ging met de juryprijs aan de haal op het Interfakultair Songfestival. Op pagina 5.

leven', demotivering, encyclopedisme en gebrek aan aanpassingsperiode zijn voor Farmacie allemaal redenen om geen semestereksamens in te richten. De apothekers stellen wel een aantal alternatieve maatregelen voor, maar dat is volgens hen "vooral een kwestie van het vrijmaken van middelen". Gedacht wordt aan een individuele monitoraatsbegeleiding via Internet/kotnet, een begeleiding in kleinere groepjes en kredieten voor onderwijsvernieuwing in de richting van begeleidde zelfstudie. De fakulteit besluit: "Op deze manier kan de academische overheid een positief signaal geven naar de buitenwereld (ook naar de

abituriënten en hun ouders) dat de KU Leuven ernstig werk maakt van de studiebegeleiding in de eerste kandidatuur en de slaagkansen werkelijk wil helpen verbeteren. Dergelijk signaal zal een gunstiger effect hebben dan het invoeren van semestereksamens."

Impliciet wordt daar verwezen naar een ander belangrijk argument voor de KU Leuven om werk te maken van semestereksamens: de concurrentie met de andere Vlaamse universiteiten, waarvan de meeste nu al een soort van voorexamens aanbieden. De meeste fakulteiten raken dat probleem aan in hun standpunt. Voor

de economie is het feit dat "bevriende (en concurrerende) instellingen zoals de Ufsia semestereksamens hebben ingevoerd" een reden om ook in Leuven tot semeks over te gaan. Een ander argument voor die fakulteit is dat zij in semeks een positieve motivatie ziet om studenten sneller aan de studie te krijgen, zodat ze een aantal basisvakken al vóór de tweede semester onder de knie hebben. De fakulteit Economische Wetenschappen noemt de invoering van semeks evenwel een leerervaring: "Wij zullen hieruit lessen trekken voor een nog verdere verbetering van het stelsel".

Ook in de fakulteit Landbouwwetenschappen worden volgend academiejaar semestereksamens voorzien, met de volle medewerking van de studentenfractie overigens. De studenten hopen dat dankzij de semeks de studiedruk in hun richting zal afnemen. In dat verband staat in de aanbevelingen van landbouwwetenschappen evenwel een hoogst kryptische zin te lezen: "De examencommissie waakt over de 'normkonstantie' (het gelijk blijven van de norm die profen bij hun evaluatie gebruiken) tijdens de deliberatie." Mochten semeks het slaagsijfer negatief beïnvloeden, dan kan daar bij de deliberatie een mouw aan gepast worden, zo laat landbouwwetenschappen dus weten. Een vreemd voornemen als men ervan uitgaat dat semeks zowiezo de slaagsijfers zullen doen stijgen. De semeks voor de studenten landbouwwetenschappen hebben ook gevolgen voor een dertigtal studenten geologie. Zij volgen het vak chemie samen met de studenten van landbouwwetenschappen: daarom mogen ze fakultatief deelnemen aan de semeks. Dit leidt tot een onzekere situatie gezien niet duidelijk is wat er gebeurt met iemand die geubid is op een semeks aan een fakulteit die niet de toestemming heeft gegeven semeks te organiseren.

In de twee fakulteiten die vooreksamens zullen organiseren, zal de regeling er nagenoeg identiek uitzien: niet-bindende proefexamens in november of december, gevolgd door vier semestereksamens in de lesvrije week, op de plaats van de huidige proefexamens dus. Economie voorziet vooral een week blok; bij landbouwwetenschappen wordt daar geen melding van gemaakt. Alle examens zijn fakultatief (niet-verplicht), en de resultaten bindend, alhoewel zij nergens voor de volle honderd procent doorwegen in de juni-uitslag — omdat de vakken na de eerste semester nog doorlopen.

De andere fakulteiten zijn vooralnag niet gewonnen voor een hervorming van het huidige systeem. Behalve bij de gesterde farmaceutiefakulteit klinkt dat het duidelijkst door bij letteren, psychologie en pedagogie, sociale wetenschappen en

vervolg op p. 4

Tegenvallende resultaten bij proefexamens psychologie

Op het vlak van negatieve reclame zijn slechte examenresultaten een aspect dat kan tellen voor een universiteit; zeker in tijden van onderlinge concurrentie waar elke inschrijving belangrijk is. Toch voert de KU Leuven op dit vlak een transparant beleid. De slaagsijfers van de verschillende departementen waren al voorspagnieuws in Veto 15. Zoetjesaan worden nu ook de resultaten van de proefexamens duidelijk. Voorlopig blijken die resultaten vooral voor het Departement Psychologie niet zo positief te zijn. Datzelfde departement gooide slaagsijfergewijs al geen hoge ogen met amper 32 procent geslaagden tijdens het vorige academiejaar. Professor Smeyers, hoofd van het moniterraat van de Fakulteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen, maande in een gesprek aan tot voorzichtigheid bij de interpretatie van de resultaten van de proefexamens bij de psychologen. De invoering van semestereksamen ter bestrijding van de slechte resultaten ziet hij alvast niet zitten.

De eerste kenners aan het departement psychologie kregen dit jaar drie proefexamens voorgeschoteld: statistiek, erfelijkheidsleer en funktieleer. Het gemiddelde was bij geen van de drie vakken hoger dan een tien op twintig. Het cijfer voor erfelijkheidsleer lag iets beneden de magische tien, terwijl het gemiddelde van statistiek en vooral funktieleer serieus lager lag. Vooral het resultaat van dit laatste vak ligt lager dan het resultaat dat de studenten mogen verwachten bij de definitieve examens: voor de twee andere vakken is het gemiddelde een vrij akkurate weerspiegeling van de verwachtingen op het einde van het jaar. "Maar het slaagpercentage van ons departement is nu eenmaal niet schitterend, zodat een heel aantal studenten met drie slechte punten gekonfronteerd worden", aldus Smeyers. Een schuchtere poging om het slechte cijfer van funktieleer te verklaren is het feit dat er dit jaar in november — om praktische redenen — geen tests is georganiseerd zoals dat andere jaren wel gebeurde voor dit vak.

Een meer omvattende verklaring is volgens Smeyers te vinden bij de motivatie waarom studenten voor psychologie kiezen. "Een aantal studenten komt psychologie studeren zonder echt te weten waar ze aan beginnen. Ze hebben geen duidelijk beeld van de studie zoals studenten die aan wetenschap of klassieke talen beginnen. Psychologie wordt meer gekozen door uitsluiting: als men niet positief gemotiveerd is voor andere studierichtingen, is psychologie één van de richtingen waar die studenten terecht komen." Een aanwijzing voor die verklaring is volgens hem te vinden bij de vijftienzestig studenten (op iets meer dan vijfhonderd) die niet eens hebben deelgenomen aan de proefexamens plus het aantal dat pro forma heeft meegedaan. "Zij hebben nu al opgegeven."

Prognose

Op de vraag hoe het nu verder moet, verwijst professor Smeyers naar het goed uitgebouwde moniterraat waar de fakulteit over beschikt. "Er zijn vier mandaten ter beschikking voor het moniterraat van psychologie en pedagogiek samen. Daarenboven zijn er nog eens drie mandaten die niets anders doen dan dienstverlening aan de fakulteit. Wij zijn echt wel bezig met onze studenten, hoor. Deze mensen bespreken na de proefexamens de resultaten, zowel kollektief als individueel." Bij deze bespreking wordt ook aandacht geschonken aan een interpretatiesysteem van de behaalde resultaten. Smeyers legt uit: "Een student

kan zichzelf een beetje situeren op basis van zijn resultaat, een acht is bijvoorbeeld te weinig. Als we hen dan het gemiddelde meedelen weten ze hoe ze er voor een bepaald vak voor staan ten aanzien van de groep. Maar het is veel belangrijker om de student te vertellen hoe hij ervoor staat met betrekking tot de verwachtingen op het einde van het jaar."

Het interpretatiemodel gaat uit van de resultaten die studenten van de voorbije drie jaar behaalden, de cijfers worden dan in verband gebracht met het resultaat op het einde van het jaar. Door de huidige cijfers te vergelijken met de resultaten over de drie vorige jaren kan men — onafhankelijk van het gemiddelde — prognoses maken over de slaagkansen. Dit plaatst de cijfers in een heel ander perspectief. Smeyers: "Wij doen dit niet om de realiteit te verbloemen. Maar op die manier is het wel mogelijk om slechte resultaten te relativiseren. Men kan immers met vrij lage cijfers statistisch gezien toch een redelijke kans maken om te slagen. Zo kunnen we de beleving bij de studenten een beetje bijstellen. Het is dan ook een grote bekommernis van de fakulteit dat we de studenten naar aanleiding van de proefexamens valide informatie geven."

Ook Rektor Oosterlinck heeft van het bestrijden van slechte studieresultaten één van zijn prioriteiten gemaakt. Een denkspite die daarvoor gevolgd wordt is het invoeren van semestereksamen. Op die manier

wordt, volgens voorstanders, de studiedruk beter verdeeld en kan men verwachten dat de studenten zich meer inzetten omdat de resultaten definitief zijn. Professor Smeyers is hier alvast géén voorstander van, althans niet voor de eerste kandidatuur. "Voor de licenties kan men dit wel invoeren en zijn er zelfs radicalere hervormingen te bedenken. Waarom zouden er bijvoorbeeld op het einde van de eerste licentie nog examens georganiseerd moeten worden? Voor eerste kan zou dit echter een slechte zaak zijn. Als je studenten in februari confronteert met definitieve examens, dan moet je in november al proefexamens organiseren om hen de nodige feedback te geven over hun studeergedrag. Het is praktisch niet haalbaar want dan moet je het hele onderwijsstelsel veranderen en vakken onderwijzen én ondervragen in blokken. We hebben ook al paaseksamen, deze komen op een beter moment. Het eerste jaar is gewoon het slechtste jaar om met semesterexamens te werken."

Slachtoffer

Ook ten aanzien van de oriëntatieproef staat Smeyers skeptisch. Dit is een examen waar men de motivatie van een student voor een bepaalde studierichting probeert te achterhalen door hem te ondervragen over het gekozen vakgebied. Het resultaat zou dan een oriënterend of — volgens sommigen — een bindend advies vormen voor

de studenten. Smeyers heeft hier twee bedenkingen bij. Ten eerste is het volgens hem middels een oriëntatieproef wel enigzins mogelijk om te peilen naar interesse en inzicht maar niet naar het feit of men zich ook effectief gaat inspannen. Daarbij komt nog dat het voor psychologie niet mogelijk is om naar voorkennis of interesse te peilen omdat men die vakken in het middelbaar eenvoudigweg niet heeft gevolgd. Ten tweede is het, volgens hem, niet democratisch om mensen op grond van het systeem van oriëntering weg te selecteren. "Ondanks het feit dat er ongeveer twintig procent het meer dan waarschijnlijk niet zal halen, krijgt iedereen toch de kans om zich op een jaar tijd te herpakken. Bij bindende oriënteringsproeven zijn er teveel slachtoffers aan wie deze kans niet eens wordt geboden."

Om een optimaal beeld te krijgen van de resultaten van de proefexamens aan andere fakulteiten is het waarschijnlijk nog iets te vroeg. Bij geneeskunde zijn de resultaten wel bekend en zijn de cijfers iets beter dan vorig jaar. Toch schommelen de gemiddelden daar net rond de tien, en zijn ze niet beduidend hoger ondanks het (halve) toelatingsexamen. Bij Politieke en Sociale wetenschappen zijn de resultaten nog niet verwerkt. Maar monitor Yves Plees kon wel al zeggen dat "het iets slechter was dan de vorige jaren."

Raf Gerits

(foto Bart Andries)

Provincies hebben 400 miljoen voor studiebeurzen

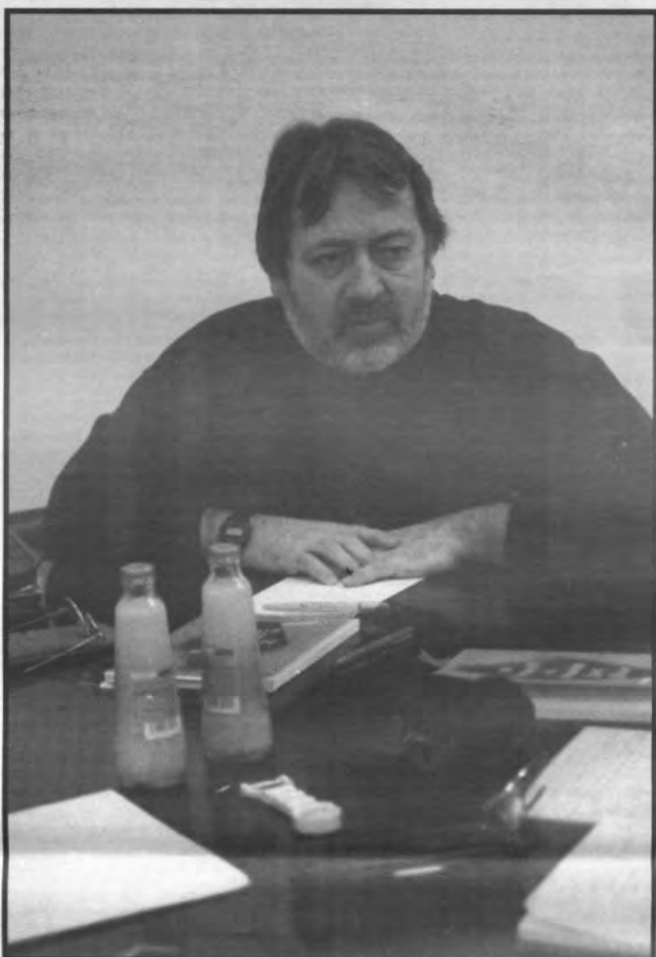
Hoewel politici uit de vorige eeuw niet echt bekommerd waren om de democratisering van het onderwijs lijkt het erop dat ze de huidige en toekomstige generaties studenten onbedoeld een niet onaardige som voor studiebeurzen nalaten. Deze week interpeleerde Ludo Sannen (Agalev) de minister van Onderwijs hierover in het Vlaams Parlement. Op basis van een wet van 1864 is er in iedere provincie een stichting die een bedrag aan giften van particulieren beheert en tot doel heeft die om te zetten in studiebeurzen. Jaarlijks worden deze beurzen aangekondigd op de aanplakborden van steden en gemeenten. Deze stichtingen kennen beurzen toe op voorwaarde dat men ze aanvraagt en aan bepaalde voorwaarden voldoet. Het beheer ligt in handen van provinciaal georganiseerde commissies. De voorwaarden waaraan een jongere moet voldoen om in aanmerking te komen stammen duidelijk uit de vorige eeuw. Zo moet een Limburgse student bijvoorbeeld afkomstig zijn uit de gemeenten Heusden of Helchteren. Bij gebrek aan dergelijke kandidaten voldoet het dat de moeder afkomstig is uit deze gemeenten. Een andere bepaling vereist dat "de naaste en meest behoeftige bloedverwanten van de stichter (van de stichting) en na hen pas de behoeftige studenten van Zolder en Bolderberg" jaarlijks een beurs kunnen krijgen. Weer ergens anders moeten de studenten geneeskunde, rechten of kunststudies volgen om van een beurs te kunnen genieten.

Het aantal jongeren dat in aanmerking komt voor deze beurzen is zeer beperkt — de hoogste beurs die uitgekeerd kan worden bedraagt 15.000 frank — en slechts weinig studenten zijn van het bestaan ervan op de hoogte. Ook blijkt dat de beheerskosten (de administratie) soms hoger zijn dan de bedragen die effectief uitgekeerd kunnen worden. De doeltreffendheid van dit archaisch systeem kan dus duidelijk in vraag gesteld worden. De totale som van de verschillende potjes van de Vlaamse provincies wordt niettemin geschat op ongeveer 400 miljoen. Volgens de wet van 1864 moet de minister toezicht houden op de stichtingen. Nog volgens die wet kan het systeem aangepast worden aan de oude doelstellingen als zou blijken dat er geen gegadigden meer zijn. De minister van Onderwijs was op de hoogte van het bestaan van de stichtingen in Brabant en Antwerpen maar wist niet dat elke Vlaamse provincie er een had. Hij beloofde om dit verder te onderzoeken en te controleren of de overheveling van de middelen naar het normale stelsel van studiebeurzen juridisch wel kan. Gezien het te krappe budget voor studiebeurzen en de in het Vlaams Parlement unaniem goedgekeurde resolutie om het stelsel van studietoelagen te verbeteren (zie Veto 14) is de druk op de minister alleszins groot om werk te maken van de overheveling van de middelen van dit negentiende eeuwse systeem naar het normale stelsel van studietoelagen.

(or)

Na Renault blijkt niemand nog veilig

Die dagboeken die twee werknemers bijhielden tijdens de strijd rond Renault-Vilvoorde, zijn gebundeld in het boek 'Na Renault is niemand nog veilig'. Beide dagboekschrijvers beklemtonen daarin dat de eenheid van de arbeiders en de volharding in de bezetting de enige wapens waren. Zij betreuren dat deze werden opgegeven toen voor- en tegenstanders van het sociaal plan tegenover elkaar kwamen te staan. De auteurs, Stan Van Hulle en Tony Van Gorp, hopen dat bedreigde werknemers uit andere bedrijven lessen zullen trekken uit hun ervaringen. Daarom reizen zij op dit moment het hele land af om hun boek toe te lichten en het teaterstuk 'Car Wars' voor te stellen. Deze week doen zij ook onze studentenstad aan.

(foto Joost Helten)

Tony Van Gorp was ploegbaas en solliciteert nu voor ander werk. Van een brave, teruggetrokken man werd hij in de akties en de bezetting iemand die opkwam voor werk en tegen uitsluiting. Stan Van Hulle was een militante doorgewinterde ABVV-delegee, lid van het Komitee voor Veiligheid, Gezondheid en Hygiëne in de fabriek en aktivist bij de kommunistische PvdA. Stan verdedigde de lange strijd om de sluiting ongedaan proberen te maken, wat hem niet in dank werd afgenomen door de vakbondsleiding, die het sociaal plan aanvaardde. Hij werd als een 'dissident' uitgeraand. Van Hulle is momenteel actief in de Beweging voor Vakbondsvernieuwing die ijvert voor een strijdbare vakbond die het kapitalistisch systeem bekampt. Ook aan het toneelstuk 'A Car War, opera automobilica', een teaterstuk 'geassembleerd' door arbeiders, bedienden en artiesten dat binnenkort te zien zal zijn, werkt Stan mee.

Veto: Wat waren uw eerste reacties op de aankondiging van de sluiting van Renault-Vilvoorde?

Stan Van Hulle: «Ik reageerde met groot ongelooft: "dat kan toch niet". In die fabriek was verdorie acht miljard gepompt. Iedereen dacht dat we veilig zaten; veel jonge arbeiders hadden een huis gekocht en waren een lening aangegaan. Eigenlijk zijn we wel al aan de bezetting begonnen nog voor die fameuze perskonferentie in het Hilton hotel. 's Morgens stonden op de parking van de fabriek 36 vrachtwagens klaar om afgewerkte wagens af te voeren. We hebben toen met een aantal gedelegeerden beslist om die te blokkeren. Ondertussen werkte de ochtendploeg gewoon voort. Allerlei geruchten over sluiting deden toen de ronde, tot het onheilsbericht alle twijfel wegnam: de fabriek waarin ik vijftiengint jaar had gewerkt ging dicht. Even duizelde het voor mijn ogen.»

Veto: Hoopten de arbeiders in die periode dat de Belgische overheid voor een oplossing zou zorgen?

Van Hulle: «De overheid bevond zich tussen hamer en aambeeld. Enerzijds zorgt de voortdurende overproductie ervoor dat de patroons hun winsten zien terugvallen. De kapitalistische logika schrijft dan drastische maatregelen voor. Vermindering van de loonlasten of het geven van subsidies zou het probleem van Schweitzer niet opgelost hebben. In die logika moest onze fabriek gewoon dicht. Anderzijds zat de Franse overheid met de handen in het haar om de 'maastrichtnorm' te halen. Daarom besliste zij om meer Renaultaandelen in private handen over te laten gaan; om inkomsten binnen te rijden. De aankondiging van de sluiting van onze fabriek deed die aandelen dan ook in waarde stijgen. Terwijl in Vil-

voorde de arbeiders in de miserie zaten, dronken spekulanten champagne op de beurs van Parijs. Bovendien beschikt de Belgische staat niet over de wetgevende akten om zo'n sluiting tegen te houden. In tegenstelling tot Frankrijk, daar moet een dergelijke beslissing twee jaar op voorhand aangekondigd worden en moet de bewuste direktie over voldoende rekonversieplannen beschikken. Er zou in België wetgevend opgetreden moeten worden tegen de sluiting van elk bedrijf.»

Veto: Volgens specialisten ligt de produktiviteit in de Belgische bedrijven te laag en de loonkost te hoog. Kan flexibilisering en streven naar 'de perfecte produktielijn' ten goede komen aan zowel arbeiders als patronaat?

Van Hulle: «Vanaf '92 werd er in Vilvoorde over flexibiliteit onderhandeld. De bedoeling van de flexibilisering is om met minder personeel (en dus met minder kosten) beter te kunnen inspelen op de verkoopseizoenen. Op die manier maakt men een einde aan het 'voorraadbeheer', heeft men niet meer af te rekenen met stilstanden en leveringsstijden. Alles verloopt 'just in time'. Natuurlijk, als ieder bedrijf deze taktiek toepast, blijft de concurrentie even groot. Konkreet betekent die flexibilisering voor de arbeiders dat hun werkweek compleet versnipperd geraakt. Dit heeft nare gevolgen voor hun gezondheid en hun familiaal leven. Er ontstaan problemen met de opvang van de kinderen, vermoeidheid stapelt zich op, er worden pillen geslikt, mannen komen pas thuis als hun vrouwen al lang in bed liggen. Vooral aan de produktieband zelf konden ook wij aan den lijve ondervinden wat flexibiliteit is. Er bestond namelijk een systeem van 'verkeerslichten'. Bij een montageverrichting die bijvoorbeeld honderd seconden duurde, brandde er een groen lichtje zolang de arbeider zich aan die duur hield. Indien de arbeider de duur

overschreed dan kreeg hij vijf seconden respijt. Er brandde dan een oranje lichtje. Wanneer de vijf seconden om waren, dan ging er een rood licht branden. Het aantal seconden dat een arbeider per dag of per week in het rood ging, werd dan geregistreerd door een computer. Sommige arbeiders werden dan 's vrijdags uitgenodigd voor een 'sociaal gesprek' met de afdelingschef. Meestal zagen we die dan de volgende week niet meer.»

Veto: U bent actief in de beweging voor vakbondsvernieuwing. U heeft dus een andere vakbondspraktijk en -structuur voor ogen?

Van Hulle: «Tijdens de stakingen in Forges De Clabecq en Renault-Vilvoorde is er een beweging gegroeid voor vernieuwing van de vakbond. Deze syndikale vernieuwing is eigenlijk een opraking van enkele primaire-beginselen die uit het oog verloren zijn, namelijk dat de vakbond moet strijden opdat de ekonomie in dienst zou staan van de bevolking en dat de vakbondsvertegenwoordigers democratisch verkozen worden. Nu zitten we met een getrappt verkiezingsstelsel en de belangrijkste vertegenwoordiging, de syndikale delegatie, wordt zelfs niet verkozen maar aangesteld. Het is toch ondenkbaar enerzijds het patronale systeem te willen bekampen en anderzijds patronale methodes te aanvaarden in de vakbond.»

Veto: Er zijn ook arbeiders die minder militant zijn en zekerheid boven vage slogans verkiezen. Strijdsyndikalisme ligt toch vaak niet voor de hand?

Van Hulle: «Arbeiders zullen pas bereid zijn om een staking of een bezetting vol te houden als ze een perspectief, een toekomstvisie hebben. Maar daar moet de vakbond juist voor zorgen. In Clabecq is dit duidelijk gebeurd door d'Orazio en de zijnen. De volharding van de arbeiders werd dan ook beloond. Maar in Vilvoorde werd tweedracht gezaaid tussen de werknemers. Men werd voor de keuze gesteld: werken of niet. Wie nog een maandje de resterende auto's bleef afwerken, had natuurlijk een centje meer om nog een deeltje van z'n lening af te betalen. Met de referenda werd de motivatie om te staken weggenomen. Bovendien bleef de vakbondsleiding zijn hoop fikseren op Jospin en anderen. Ondertussen lieten ze de mensen thuis zitten en werd er geen actie meer ondernomen. Het is dan vanzelfsprekend dat de arbeiders hun hoop op staken of een bezetting opgaven.»

Bart De Schrijver

Semeks

vervolg van p. 1

geneeskunde. Bij de anderen wordt getwijfeld, al wordt er voorlopig geopteerd voor behoud van het huidige systeem. Bij rechten organiseerde het VRG er een open debat over, waarin alle mogelijk opties werden toegelicht. Uiteindelijk zal alles er bij het oude blijven. Ook wetenschappen en filosofie spreken zich uit tegen de semeks, al willen ze zich wel aansluiten bij een eventuele meerderheid van 'semesterianen'. Het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte heeft dan ook een goede reden om meer eenvormigheid te bepleiten: het levert docenten aan zowat alle andere fakulteiten, die zich nu in heel verschillende systemen moeten inpassen.

Opvallend is ook nog dat een aantal van de fakulteiten die zich uitspreken tegen semeks in eerste kan, niet noodzakelijk gekant zijn tegen een semestersysteem voor de hogere jaren. Dat blijkt ondermeer het geval te zijn bij letteren en bij toegepaste wetenschappen — al verzetten de studenten zich daartegen. De argumentatie daar is dat de aanpassingsproblemen voor nieuwelingen niet meer spelen en dat zo de eenvormigheid van de kalender voor alle jaren behouden blijft. Het hoofdstuk over semestersamenkomsten lijkt dan ook nog lang niet afgesloten. Met de uitspraken van de rektor begint dit jaar over de invoering van een creditsysteem in Leuven in het achterhoofd, ben je eerder geneigd te geloven dat het nog maar pas begonnen is.

Bart Eeckhout

homojongeren HET GOEDE SPOOR

Je voelt je als jongen wel eens aangetrokken tot andere jongens ...
Je wordt als meisje ook verliefd op andere meisjes ...

Je bent niet alleen! Het Goede Spoor is er voor en door jongens en meisjes tot 26 jaar. We doen elke maandag een leuke activiteit over dingen die je zoal bezig houden, de agenda kan je o.m. volgen in deze Veto. Je kan die eerste stap blijven uitstellen, of je kan eens contact opnemen. It's up to you!

We sturen je graag meer informatie op, onder neutrale en gesloten omslag, als je een briefje stuurt naar PB 113, 3000 Leuven-3. Je kan ook eens langskomen op ons onthaal, elke dinsdagavond (20-23u) in het JAC, J.P. Minckelersstraat 47C, of bel 016/20.06.06. <http://www.ping.be/drempel/spoor> of mail: drempel@ping.be

Het Goede Spoor is de jongerengroep van De Roze Drempel, die allerlei activiteiten organiseert voor homo's, lesbiennes en bi's van alle leeftijden.

"Het Lemmens zou eigenlijk niet mogen meedoen"

Uoor de geselecteerde kringgroepen was het woensdagavond alweer verzamelen geblazen op het podium van zaal Roosenberg in Heverlee. Daar zou worden uitgemaakt wie de "zestiende wisselbeker" voor de beste muzikale show mee naar zijn fakbar mocht zeulen. Op dit door de Landbouwkring zeer goed georganiseerd luisterfestijn werden kosten nog moeite gespaard. Veel volk, goede klank, professionele jury (met ondermeer Jan Hautekiet en dito Delvaux plus nog een Flower for breakfast), veel sfeer, hoog muzikaal nivo, kortom de moeite om ervoor naar de middle of nowhere af te zakken. Net als vorig jaar gingen ook nu de studenten van het Lemmensinstituut met de pluimen lopen. Het relaas van een door Etienne — alias Piet de Praetere, bekend van Studio Brussel — met open gehemelte aan elkaar gepraat (?) avondje vol minisstudentenkonserten. De groepen en singer-songwriters mochten elk twintig minuten geluidsgolven produceren, daarbij het ene opgelegde nummer 'Living Doll' van Cliff Richard niet uit het oor verliezend.

'Voor God en Medica' was de lijfspreuk van Medica's 'de Cisse'. Solo met gitaar bracht deze An Pierlé-kloon — aldus Etienne — nummers van Melissa Etheridge, The Boomtown Rats, Radiohead en nog wat Franse melancholie tot slot. We vonden het allemaal getuigend van veel moed maar voor een op bier en ambiance wachtend studentenpubliek was dit toch wat te licht. Deze man eindigde laatste maar hij kan ervan op aan: God zal wel tevreden zijn geweest. Etienne voegde daar nog aan toe "dat de man toch nog een grote toekomst wacht ... in de medicijnen". De Nieuwe Filosofische Kring greep je met Benjamin's Mess dan weer bij de keel. Deze country-verslaafde bracht covers van de Engelse kommunist Billy Bragg, en het waarlijk op een grootse manier gebrachte 'Allison' van Elvis Costello. De man eindigde uiteindelijk

(foto Joost Helsens)

derde in het eindklassement. Hij kreeg bovendien de meeste evolverende nevenklasseringsprijs, namelijk die voor beste eigen song, nota bene zijn eerste nummer ooit zelf geschreven. "Ik speel eigenlijk alleen triestige liedjes, het liefst covers van mijn helden Johnny Cash en Kris Kristofferson. Door veel van hen te coveren — hun songs zijn gewoon veel beter dan de mijne — leer je op een zeker moment wel een beetje hoe je een song zou kunnen schrijven".

Ambiance

Uitzinnig gejoel ging vooraf aan de komst van 'Zita Stoan', de mannen en vrouw van de Pedagogische Kring. Eerst mocht de preses van Studio Brussel, Jan Hautekiet, een woordje doen. Hij omschreef 'de toog leegzuipen' als zijn belangrijkste taak van de avond, daarbij wonderwel aansluitend op de ambiance die 'Zita Stoan' bracht. Het eerste nummer bijvoorbeeld bracht die ambiance, niet in het minst door het opzweepend mondharmoniekaspel van Ben 'Blues Lee' Lambrechts die hiermee pedagogie (ook) van een overwinning

in een nevenklassering voorzag. Na het origineel aangepaste 'Living Doll' werd de oude doos geopend met 'Take On Me' van A-Ha dat naadloos overliep in 'ik wil je' van De Kreuners. Na hun eigen nummer en nog een *up tempo* cover van Soundgarden's 'Black Hole Sun' bezegelden ze verdiend hun tweede plaats. Dan was het de beurt aan de pillendraaiers en/of -slikkers van Farmacie. Het was alleszins geen vallum wat 'Pogue ma Hone' tot zich had genomen. Deze groep was naar verluidt op voorhand het meest zenuwachtig van allemaal maar daar was eenmaal op het podium niet veel meer van te merken. Het begon uitstekend met

'Twilight zone' van Golden Earring om zo te komen tot een van de moeilijkste te coveren nummers van de hele avond: 'One' van de gigagroep U2. De sublieme intronoff van The Edge werd keurig nagespeeld door de leadgitarist, een prestatie die veel heeft bijgedragen tot de verkiezing van beste gitarist in het desbetreffende nevenklassement. Meer nog, deze groep kaapte terecht de (studenten)juryprijs voor beste groep weg. Ook INXS en Oasis passeerden intussen de revue, nadat ze hun verplichte nummer hadden gespeeld — waarvan moet worden vermeld dat hun versie het dichtst bij het origineel aansloot. Naar het schijnt heeft de groep al nieuwe aanbiedingen voor optredens op zak en dat is niet verwonderlijk als men hoort hoe de adonisuitstraling van de zanger vooral bij het vrouwelijk publiek in de smaak viel.

Het Lemmensinstituut begon met een riff van Radiohead om die vervolgens abrupt af te breken met het commentaar "dat was vorig jaar". Funk, soul en Elvis Costello vermengd met de beste klank van de hele avond met daarenboven de verkiezing in de nevenklasseringen tot beste drummer en zanger — aan de tweede ach-

tereenvolgende overwinning van 'het Lemmens' valt niet te tornen. Doch dat techniciteit ook niet alles is was te merken aan de soms wat te lang uitgesponnen nummers en de niet altijd overweldigende reactie van het publiek. De zanger formuleerde het zo: "Volgend jaar denk ik niet dat ik nog meedoe omdat er nu al een beetje de kritiek te horen was van ...weeral het Lemmens". En een noot kritiek was er inderdaad te horen. Zo vond de zanger van Pedagogie dat "het Lemmens eigenlijk niet zou mogen meedoen aangezien die mannen muziek kwasi als hun beroep beschouwen. Eigenlijk is het Interfacultair Songfestival toch meer een ludiek concours voor studenten". Op deze kritiek reageerden anderen dan weer "dat op de 24-urenloop Apollon toch ook (meestal succesvol) meedingt om de overwinning" en "dat de mannen van het Lemmens de dag ervoor pas voor de eerste keer hadden gerepeteerd, wat duidelijk maakt hoe goed ze wel zijn". In schril contrast met het Lemmens was Germania dat kwam, zag en verloor met een allegaartje dat op geitenwollen sokken covers bracht van Tracy Chapman's 'Fast Car' en Madonna's 'Material Girl'. In hun inleidende tekstje stond er dat James Joyce een vervelende jongen was. De naam 'James Joyce Souls' kon dan ook niet beter worden gekozen. Deze groep eindigde op een gedeelde vijfde plaats.

Topper

Dan was het tijd voor het thuis spelende 'Stampede', die misschien wel meest onderschatte band van de avond. In echte *Commitments*-stijl werden Jimmy Somerville en Cliff Richard door hun mikser gedraaid om ergens te eindigen met 'I'm a believer' en 'Theme from Mission Impossible'. Deze groep werd door de (studenten)jury met de tweede plaats onderscheiden terwijl de vakjury blijkbaar geen oren had naar hun goed gebrachte show en dito eigen nummer. Op een gedeelde vijfde plaats eindigen is misschien te verklaren door de nadelen van het thuisvoordeel. Als het een troost kan wezen, in de wandeling werd gefluisterd dat de bassist van LBK eigenlijk de nevenprijs voor beste bassist had moeten krijgen.

Het was uiteindelijk aan de psychologen om de reeds meer dan geslaagde Roosenberg-Rally af te sluiten. De zanger met zonnenbril en achtervolgingswaan zin leek bij het brengen van 'Always on the run' een beetje op een afgebleekte Lenny Kravitz. Of was het Chuck Berry, of zelfs Elvis? Na 'Jailhouse Rock' en hun gedeelde vijfde plaats, viel het doek en kon de fuif beginnen.

Pascal Seynhaeve

t ateljee

Hallo,
Wens je je vrije tijd door te brengen op een zinvolle creatieve manier!
Kom dan naar het open ateljee.

Je kan er telkens op dinsdag van 9 u tot 12 u of van 19.30 u tot 22 u tekenen naar model en stilleven.

Je wordt er op deskundige wijze begeleid. Voor meer info, neem contact op met:

016/20 00 75

(muziekzinger)

Vorige week de bus gemist ?

250 Leuvense studenten hebben vorige week de kans gekregen om 4 weekends gratis De Morgen te lezen. Vandaag bieden we iedere student de mogelijkheid om de krant te lezen voor slechts 20 fr. per dag. Met een voordelig studentenabonnement.

Aan u de keuze: ofwel ontvangt u elke dag De Morgen in uw bus, ofwel kiest u voor de flexibiliteit van krantencheques. Met deze cheques haalt u De Morgen af in om het even welke krantenwinkel: in de week in Leuven, in het weekend thuis en in de vakantie aan zee... **Profiteer ervan!**

Kies zelf hoe u De Morgen wil ontvangen: via de post of met de handige krantencheques!

9 maanden De Morgen voor slechts 4.645 fr. (= 20 fr. per krant) + gratis boek t.w.v. 595 fr.

Exclusief aanbod voor studenten! Neem de 'De Morgen'-folder op uw campus of contacteer Jongeren & Media op 03/281.48.27 of via <http://www.JeM.be>!

Voor een regenput hoeft het niet meer

Student Aid mag dan ondertussen wel één van de 'klassiekers' geworden zijn op de Leuvense — en nationale — activiteitenkalender, helemaal onbesproken is ze nooit geweest. Jaar na jaar wordt ze gekonfronteerd met haar eigen kwadratuur van de sirkel: hoe verzoen je inhoud en vorm, of — om het enigzins plastisch voor te stellen — hoe bereik je een evenwicht tussen fuiven voor de goede zaak aan de ene kant, en er bewust over nadenken aan de andere kant? Een overzicht op manier waarop Student Aid in de loop der jaren op dat dilemma gereageerd heeft, is onontbeerlijk om een zicht te krijgen op waar Student Aid vandaag staat en levert bovendien een boeiend verhaal op.

We schrijven midden jaren tachtig. Schrijvende stillevens uit Ethiopië springen bijna dagelijks uit ons televisietoestel. De spilindex van het westers geweten wordt ruimschoots overschreden en een verhoging van de hulp dringt zich op. Het is de tijd van Live Aid van Band Aid. De indrukwekkende spektakels van populaire sterren zoals Bob Geldof worden een spiegel waar de mensen zich in herkennen. En ze zagen dat het goed was. Dachten ze. Het was logisch bijna dat het idee — ontkiemd in het VRG — om 'iets' te doen over ontwikkelingsamenwerking op dezelfde leest geschoeid werd. In 1986 werd Student Aid geboren, en hoe: de Belgische superwereld en een serie fuiven en talkshows mobiliseerde ook hier te lande de massa. De tweede editie in 1988 ging nog verder: in Hasselt vormden ze een bierketting en er werd een heuse wereldrekordpoging bierbakken stapelen ondernomen. Na afloop van de campagne werd met veel vertoon en trots de cheque overhandigd aan Vredeseilanden.

Medelijden

Alras bereikte de kritiek grote hoogten want kwam het — op de keper beschouwd — niet gewoon neer op 'drinken en eten tegen honger en dorst'? Student Aid bleef intussen wel groeien en probeerde regelmatig een antwoord op de kritiek te vinden door een evenwicht te zoeken tussen bewustmaking en ludieke activiteiten. Student Aid organiseerde zich steeds beter en bereikte in 1992 een plafond van ongeveer 4000 deelnemers. De studenten bouwden hun jaarlijkse acties op rond concrete projecten — tussen 1988 en 1992 kwamen, in volgorde, projecten in Togo, Tanzania, India, het Braziliaanse regenwoud en Rwanda aan de beurt. Maar was dat wel koosjer, die projecten? In de publieke opinie begon de vizie op ontwikkelingsamenwerking te schuiven: men zag dat in het koerante beeld van de derde wereld niet op medelijden diende gebaseerd te zijn, een medelijden dat dan in het Westen door een hele meute vrijwilligers werd beantwoord door massaal geld op te halen voor projecten die moesten bijdragen tot hun ontwikkeling. Deze hele opvatting werd afgedaan als neo-imperialistisch, nee, het Westen moest de derde wereld zien als een partner, er was nood aan een positieve beeldvorming van de ontwikkelingsgebieden. De derdewereldlanden wisten zelf wel wat er mis was, betutteling was niet nodig, samenwerking wel.

Student Aid volgde die evolutie: de projecten — waarvoor steeds werd samengewerkt met niet-gouvernementele organisaties (NGO's) zoals Vredeseilanden, Coopi-bo enzovoort — bleven weliswaar bestaan maar werden gezien als een middel om een hoger doel te dienen, namelijk via bewustwording structurele veranderingen bewerkstelligen. Voor die structurele veranderingen was een mentaliteitswijziging nodig en de projecten fungeerden enerzijds als een

ideale kapstok om inhoudelijke acties aan de modale student te presenteren en waren anderzijds een eerder symbolische uiting van engagement en solidariteit. De nadruk kwam binnen Student Aid dus steeds meer op de inhoud te liggen, Student Aid was moedig genoeg om afstand te nemen van zichzelf en zich te beraden over wat ontwikkelingsamenwerking eigenlijk was en hoe die het best kon aangepakt worden. Deze evolutie bereikte in de periode 1993-1994 een nooit meer geëvenaard orgelpunt.

Manuskript

In 1993 liet Student Aid 'een bom' ontploffen. Student Aid financierde de uitgave van 'Het Orkest van de Titanic, Werken aan de Noord-Zuidverhoudingen' en gaf zo Dirk Barrez de kans om zijn pamflet 'De Val der Engelen' — dat één onderdeel van het boek was — publiekelijk te verspreiden. Het manuskript had Barrez — medewerker aan het BRT-programma Panorama en jarenlang werkzaam bij een NGO — al anderhalf jaar in zijn lade liggen, niemand wilde het uitgeven. Gemiddelde uitgeverij was genoeg nochtans, maar de concerns, waar de uitgeverijen deel van uitmaakten, hielden de zaak tegen. Was Student Aid de eerste twee jaar van haar bestaan een volkomen a-politieke organisatie, dan gooide ze nu zonder schroom de knuppel in het politieke hoenderhok. Barrez stelde onomwonden dat de geldinzameling voor projecten een deel van het probleem was en maar beter kon afgeschaft worden. Bovendien was er maar één op drie van die projecten die in min of meerdere mate slaagden; vaak werd niet eens de medewerking van de lokale bevolking gevraagd. Het boek was de opmaat voor een fundamentele bezinning over ontwikkelingsamenwerking in plaats van projecten moest het Zuiden de kans krijgen om zelf de eigen ontwikkeling te verwezenlijken. De NGO's en bij uitbreiding Student Aid moest zich toeleggen op de creatie van die kansen door in het Noorden te werken aan veranderingen van structurele aard.

Barrez en Student Aid stelden zich tot doel het geweten aan te spreken in plaats van het te sussen. Voor het eerst klonken ook — wederom middels twee artikels in 'Het Orkest van de Titanic' — duidelijk stemmen uit het Zuiden door: ze verweten het Westen ondoorzichtigheid, selectiviteit in de financiering, negatieve gevolgen voor de plaatselijke arbeidsmarkt en eenrichtingsverkeer wat betreft de informatie: de NGO's kunnen hun 'partners' ter verantwoording roepen, maar zelf hebben die nagenoeg geen recht van spreken. De toestand werd gedefinieerd als 'overheersing en kolonialisme door liefdadigheid'. Erger nog, die projecten hebben vaak een substitutiekarakter: de projecten financierden zaken — onderwijs bijvoorbeeld — die tot de opdracht van de overheid aldaar horen, met andere woorden ze nemen enkele van hun taken over en steunen op die manier bestaande regimes. De NGO's, met het NCOS als koepel, werden afgeschilderd als organisaties die één keer per jaar de aandacht voor zich opeisten met een campagne die overkwam als kwam de derde wereld bij het Westen bedelen — van negatieve beeldvorming gesproken. Het waren geldinzamelingsmachines geworden die verward waren en er vóór alles op uit waren zichzelf in stand te houden, en daarvoor schokkende publiciteitscampagnes niet uit de weg gingen.

Student Aid probeerde deze inzichten ook in de praktijk om te zetten: voor het eerst waren er info-avonden over politieke vorming, werd ook de interne discussie niet geschuwd, maar de stap om helemaal komaf te maken met fondswerving en projecten werd niet gezet. Er werd een middenweg bewandeld: Student Aid steunde dat jaar niet langer een project, maar een land — in

casu Nicaragua — door samen te werken met de landelijke boerenvakbond Unag, die volkomen autonoom kon beslissen waar het geld naartoe ging. De klemtom lag heel duidelijk op de inhoudelijke werking, het debat was open en wilde zoveel mogelijk meningen losweken, er werden zelfs vormingskursussen georganiseerd en veel aandacht besteed aan de inbreng en de ontwikkeling van de Nicaraguanen zelf.

Een jaar later werd deze nieuwe visie verder uitgewerkt. De Student Aid-campagne werkte niet langer met projecten, maar met een thema: voedselzekerheid. De hele beweging was erop gericht de studenten te doen nadenken over de derdewereldproblematiek. Student Aid besliste dat jaar consequent geen geld in te zamelen voor één of ander project omdat daardoor de idee gewekt werd dat geldinzameling bijdraagt tot de oplossing. Ze legden zich volledig toe op het verstrekken van informatie en ijverden daarin voor structurele veranderingen zoals een eerlijke grondstoffenhandel. Maar de studenten wilden niet altijd meer, de verhouding tussen vorm en inhoud, tussen ludieke acties en sensibilisering bleef moeilijk: in '94 hield Veto na de Student Aid-campagne een kleine, geïmproviseerde enquête, die niettemin een duidelijke richting aangaf: op de honderd ondervraagde studenten in Alma II, kende slechts zeventien onder hen het thema van de campagne van dat jaar, hoewel de helft wel had deelgenomen aan een activiteit of een T-shirt had gekocht. Student Aid werd door haar uitgangspunt — het grote studentenpubliek bewust maken — gedwongen de ludieke activiteiten niet te veronachtzamen.

Ook in 1995 werd thematisch gewerkt, met twee kernpunten: universiteit en ontwikkelingsamenwerking enerzijds en grootsteden anderzijds. Met het thema van de grootsteden, werd een verkeerde beeldvorming in het Zuiden aangekaart: steden oefenen een sterke aantrekkingskracht op de plattelandbevolking uit: de metropolen in de derde wereld worden geassocieerd met het beeld van rijke, welvarende steden in het Westen. Ze proberen die steden na te apen waardoor lokale, traditionele economische structuren zoals eigen productie en ruilhandel, breken. Het tweede thema was ambitieuzer: men wilde de stunt van 1993 herhalen. Na de NGO's wilde Student Aid — gebruik makend van een reader — nu de universiteiten doorlichten want de staat trekt bijna evenveel geld uit voor universitaire ontwikkelingsamenwerking als voor de NGO's — 1,7 miljard was dat toen. Student Aid vroeg zich af waar het geld naartoe ging, of er überhaupt wel een visie was? De kritiek was niet mals: de uniëfs investeerden vooral in landen waar het al iets beter ging en hechten veel te veel belang aan de eigen tewerkstelling. Maar opnieuw kwam men tot de vaststelling dat publiciteit en sensibilisering geen twee handen op één buik zijn.

Mentaliteitswijziging

Een breuk met de erfenis van 'Het Orkest van de Titanic' was het antwoord. Student Aid zocht naar een nieuw evenwicht tussen vorm en inhoud en greep terug naar de opvatting dat kleine, tastbare projecten nuttig waren als hefboom. Het inhoudelijke bewustmakingsproces bleef, maar werd op een lager pitje gebracht. In 1996 richtte Student Aid zich op de straatkinderen van en mensenrechten in Colombia. Een jaar later — vorig jaar dus — werkte Student Aid rond 'veiligheid als voorwaarde tot ontwikkeling' en konkretiseerde dit thema door haar samenwerking met de NGO Handicap International, een NGO gesticht in Thailand die zich inzet voor de strijd tegen anti-persoonsmijnen. Net als in '93 bewandelde Student Aid de gulden middenweg: Handicap International heeft zowel aandacht voor klein- als grootschalige, structu-

rele projecten. Het was een dankbaar jaar om in te werken: het Abos — Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingsamenwerking — kwam zwaar onder vuur te liggen als een verkwistende organisatie die miljardenslopende high-techprojecten stimuleert zonder om te zien naar de behoeften van de bevolking of de praktische omstandigheden — en dan wordt al eens een prestigieuze windmolen neergeplaat in een streek waar achteraf geen wind blijkt te zijn. Student Aid zag er trouwens geen graten in dat het Abos één van hun hoofdsponsors bleef, het heette dat de binnenlandse en buitenlandse activiteiten niets met elkaar te maken hadden. Zelfs rekening houdend met het huidige niet-geëngageerde tijdsklimaat vonden de organisatoren vorig jaar dat de opkomst minder was in verhouding tot de geleverde inspanningen. Maar het dilemma is bekend: massa-activiteiten die een hoge opkomst garande-

ren, hollen de inhoudelijke werking uit. Dat blijkt uiteindelijk de impasse waar Student Aid elk jaar moet uitraken. De organisatie van Student Aid is van dien aard dat elk jaar een nieuwe ploeg aantreedt, die telkens 'Student Aid' opnieuw moet uitvinden, wat tevens een verklaring biedt voor de heterogene geschiedenis van de organisatie. Dat stramien wordt door Student Aid gehandhaafd omdat het telkens voor frisse invalshoeken zorgt, en Student Aid nog altijd een studentenorganisatie wil blijven, en geen professionele organisatie. Ook dit jaar gingen de medewerkers weer op vormingsweekend waar ze in samenspraak hun visie en thema bepaalden (zie ander artikel op deze pagina's) Als eerste prioriteit blijft gelden dat Student Aid de

Als we nu eens eerlijk zouden handelen

I twaalf jaar zetten Vlaamse studenten zich in voor de wereld onder de noemer Student Aid. Aan de talrijke oranje affiches die de afgelopen weken in het straatbeeld opdoken, kon je merken dat de Student Aid-campagne ook dit jaar niet onopgemerkt voorbij zou gaan. Tussen 10 februari en 7 maart worden de Vlaamse studenten-steden vergast op een 'kleurrijke cocktail van activiteiten': optredens, workshops, debatten, fuiven, reisbeurzen, eerlijke maaltijden, filmvoor-

stellingen, infostands enzoverder: deze week is Leuven aan de beurt. Traditiegetrouw wordt ook dit jaar gewerkt rond een centraal thema: de eerlijke handel.

Student Aid wil in de eerste plaats mensen bewust maken van de ontwikkelingsproblematiek en het leven van mensen in ontwikkelingslanden. Daarnaast proberen ze de studenten en hun families ertoe aan te zetten om ook daadwerkelijk iets te doen aan de problemen waarmee het zuiden gekonfronteerd wordt. Dat is niet altijd even gemakkelijk. Voor heel wat mensen behoort ontwikkelingsamenwerking en al wat daarbij komt kijken immers tot de categorie 'ver van mijn bed'. Daarom zoekt Student Aid het dit jaar iets dichtbij bij huis of wel bij het consumptiegedrag van de Vlaamse student zelf. Wij consumeren immers dagelijks producten uit het zuiden: Braziliaanse koffie, tekstiel uit de Filipijnen, bananen uit Costa Rica, wijn uit Zuid-Afrika enzoverder. Daarbij stellen we ons maar zelden de vraag wie de mensen zijn achter deze producten. Krijgen zij een eerlijke vergoeding? Krijgen ze een kans op de internationale markt of worden ze buitenspel gezet? Student Aid wil dit jaar zijn gewicht in de schaal leggen om de Vlaamse student te informeren over eerlijke handel met het zuiden en hen aan te zetten tot een bewust alternatief consumptiegedrag.

Wereldmarkt

Op dit moment zijn een eerlijke noord-zuidrelatie en een rechtvaardige wereldhandel nog veraf. Een en ander heeft te maken met de positie van de ontwikkelingslanden op de grondstoffenmarkt. Het merendeel van die landen is voor meer dan vijftig procent afhankelijk van de export van grondstoffen zoals koffie, kakao, katoen en suiker. De prijs van die grondstoffen op de wereldmarkt is sinds de jaren zeventig evenwel systematisch gedaald. Dat had verscheidene oorzaken. Allereerst was er de schuldenproblematiek. Om hun schuldenlast te verminderen dreven de schuldenlanden hun export van grondstoffen sterk op waardoor de wereldmarktprijzen daalden. Daarnaast nam de vraag naar grondstoffen vanuit de industrielanden geleidelijk af en werden steeds meer vervangende producten gebruikt zoals synthetische zoetstoffen en glasvezel. De ontwikkelingslanden zijn bovendien te zwak om iets aan hun situatie te veranderen omdat er op de grondstoffenmarkt een overwicht bestaat van de grote multinationale ondernemingen. Deze bepalen vijftien procent van de wereldhandel in goederen en controleren tachtig procent van de grond bestemd voor de productie van ontwikkelingslanden op de wereldmarkt treft dan ook vooral de kleine zuiderse boeren. Zij hebben een beperkte economische weerbaarheid, beperkte informatie over de marktstructuur en de marktvraag; ze hebben een ontoereikende toegang tot krediet en ontvangen vaak een onbillijke vergoeding. Bovendien worden zij gekonfronteerd met allerlei vormen van protektie in de industrielanden. Allerhande importbelemmeringen — niet zelden in strijd met internationale verdragen — verhinderen de toegang van producten uit het zuiden tot de westerse markten. Op die manier is eerlijke handel met het zuiden natuurlijk onmogelijk.

Om aan te tonen dat het ook anders kan heeft Student Aid '98 besloten om dit jaar drie organisaties te steunen die meehelpen aan eerlijke handel, namelijk Fair Trade, Oxfam Wereldwinkels en Max Havelaar. Deze handelsorganisaties drijven handel met zwakke producenten en met organisaties of bedrijven die bijdragen tot

een structurele armoedebestrijding in het zuiden. Zij bieden hun partners — meestal coöperaties en fabriekjes — een eerlijke prijs voor hun producten. Zij zorgen voor voorfinanciering en verschaffen indien gewenst advies en assistentie. Op die manier biedt eerlijke handel dus een ontwikkelingsstrategie.

Zilvermeden

De eerste organisatie die dit jaar door Student Aid in de bloemetjes wordt gezet is Oxfam Wereldwinkels. Er zijn op dit moment in Vlaanderen alleen al 160 Wereldwinkels die een ruim assortiment van eerlijke producten aanbieden; meer dan tachtig voedingsproducten maar ook gebruiks- en siervoorwerpen, juwelen en tekstiel, speelgoed en keramiek, glas en riet. Ook voor boeken en CD's, wenskaarten en papier, kaarsen en kalenders kan je terecht in de Wereldwinkels. Belangrijk is dat bij de prijsbepaling van deze producten rekening wordt gehouden met sociale en ecologische criteria. Er wordt geteekend naar de arbeidsomstandigheden, het respecteren van de vakbondrechten en er wordt aandacht besteed aan het genderspekt. Kopers en producenten betalen de prijs in overleg. Naast een eerlijke prijs wordt ook veel aandacht besteed aan vorming en informatie. Alle wereldwinkelproducten zijn voorzien van tekst en uitleg over de herkomst en de kwaliteit. Via de maandelijkse WeeWee-Krantjes wordt de klant op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen van de organisatie.

De Fair Trade Organisatie gaat uit van dezelfde principes. Zij drijft al meer dan vijftientig jaar eerlijke handel met zo'n honderdertig partners uit de Derde Wereld zoals boeren en boerinnen, zilvermeden, houtbewerkers en weefsters. Er bestaan reeds meer dan tweeduizendvijfthonderd Fair Trade producten.

De derde organisatie is het Keurmerk Max Havelaar. Dit keurmerk wordt ver-

leend aan producten die tegen menswaardige en sociale voorwaarden worden gekocht. Max Havelaar is dus een sociaal keurmerk en in geen geval een merk. Max Havelaar koopt of verkoopt geen enkel product en heeft dan ook geen enkel kommersieel belang. De organisatie legt enkel de criteria vast waaraan voldaan moet worden om het keurmerk 'Max Havelaar' toe te kennen aan een product. Die criteria zijn de directe aankoop bij de producenten, een eerlijke prijs, een duurzame relatie tussen de partners en de eerbiediging van bepaalde voorwaarden inzake arbeid en milieu. Vandaag mogen in België veertien koffiebranders of alternatieve handelsorganisaties en drie bananenimporteurs het Keurmerk gebruiken voor hun product. In andere landen vindt men ook reeds thee, sjokolade en honing 'van' Max Havelaar.

Meerprijs

Momenteel zijn de marktaandeelen van al deze eerlijke producten nog miniem. Het feit dat eerlijke producten doorgaans iets duurder zijn dan de gewone is daar allicht niet vreemd aan. Bij Student Aid is men er echter van overtuigd dat voor de eerlijke handel een toekomst is weggelegd. "Er bestaat wel degelijk een markt voor etische en eerlijke producten, sommige mensen zijn bereid om een meerprijs te betalen. Als we kijken naar de evolutie van de markt van milieuvriendelijke producten, kunnen we stellen dat er een belangrijke uitbreiding van de markt voor eerlijke producten mogelijk is." Nochtans zijn ze zich ervan bewust dat er daarvoor nog het een en ander moet veranderen. "Er moet een etische bewustwording plaatsgrijpen bij de konsument; met een bewust alternatief consumptiegedrag kunnen we bijdragen tot een eerlijke wereldhandel. Maar ook de aanpak van eerlijke handelaars moet professioneler en kommersieler worden. Er moet agressievere promotie gevoerd worden en omdat de meeste mensen gaan naar het goedkoop is, moeten de prijzen scherper. Tenslotte moeten er op makrovlak grondstoffenakkoorden komen en moeten importbelemmeringen worden afgevoerd."

Kristof Daniels

Aktiviteiten Student Aid

Dinsdag 17 februari

- Leuven Zuid: reisbeurs, Zuiders marktje, exotische gerechten, info over ontwikkelingsamenwerking, gratis hapjes, workshops, ...
- 11.00-21.00 u. Universiteitshallen

- Wereldhandelspel
- 20.00 u., Pangaea, 50 bfr. (inschrijven verplicht)

Woensdag 18 februari

- Leuven Zuid
- Uur KULTuur: optreden Ny Ajaja (Madagascar)
- 13.00-14.00 u., KC Romaanse Poort, Waghehuys
- Debat: Trade not aid: de oplossing?
- 20.00 u., MTC kleine aula, 50 bfr.

Donderdag 19 februari

- African Music Night: Bovic (Afrikaanse drummers), Emilien Sanou (Burkina Faso)
- 20.00 u., PDS, 150/200 bfr.

Doorlopend: eerlijke maaltijden, infostands, t-shirtverkoop, video en inschrijvingen in de Alma's.

studenten wil doen nadenken over de relatie tussen Zuid en Noord via informatieverstrekking en het nuanceren van de eenzijdig negatieve beelden uit de ontwikkelingslanden. De hefboom dit jaar, het middel om de minder-geïnteresseerde student bij de zaak te betrekken is het thema 'eerlijke handel'. Er wordt ingespeeld op het koopgedrag van de student hier, om hem zo te doen nadenken over de Noord-Zuidrelatie en zo heel gestaag een mentaliteitswijziging te verkrijgen. Een frank is het begin van het miljoen, zeggen ze bij ons als iemand een geldstuk van de grond oprapt, en ze hebben gelijk.

Benny Debruyne

Contactlenzen iets voor u? Trioptic biedt u EEN COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (smaandelijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige probeerst voor 690,-BF. Een uitgelezen aanleiding. Alleen bij Trioptic. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT ALLERGAN

Of lever lenzen?

Vraag de probeerst: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIOPTIC

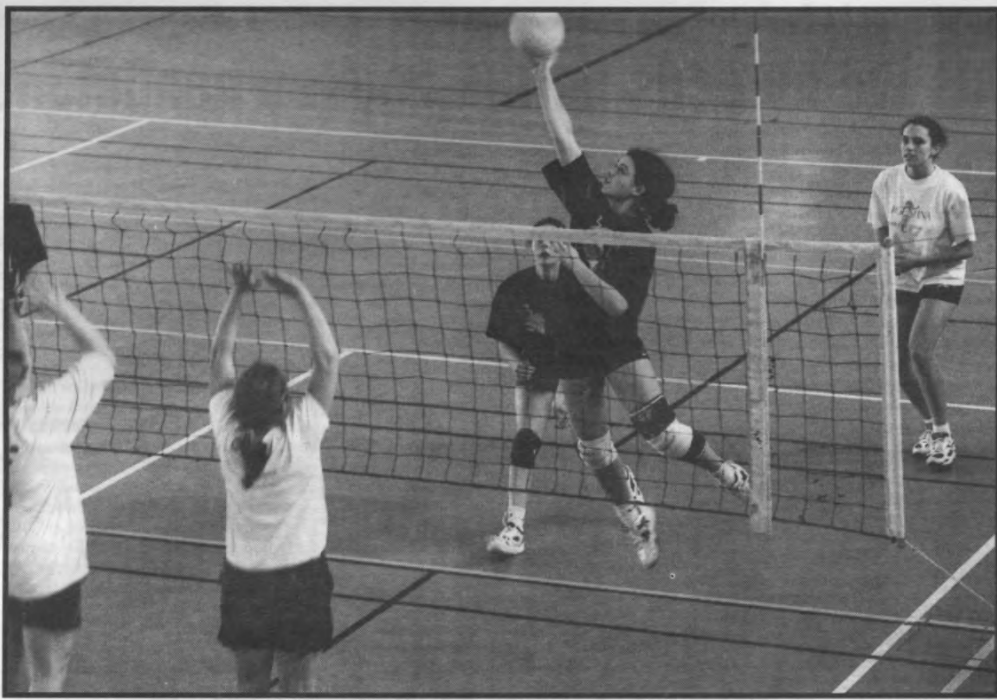
Vital Decosterstraat, 28A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

IFB-finales

Dp woensdag elf februari werden de interfacultaire voorrondes afgerond met een finale dag. Op deze dag werd beslist welke teams er gekwalificeerd worden voor het Leuvens Internationaal Studenten Sport Tornado (LISST).

We schrijven woensdag elf februari, op het programma van Sportraad staat de IFB-finaledag. Deze dag moet de spannendste zijn in de sportwereld van de verschillende studentenverenigingen. Dan wordt namelijk beslist welke ploegen een kaartje krijgen voor het LISST. Het LISST is een krachtmeting tussen verschillende binnen- en buitenlandse studentenverenigingen. Wie woensdag de finales van volgende sporten won, mag zijn fakulteit verdedigen tegen de buitenlandse gasten.

De verschillende halve finales en finales werden beslecht in Sporthal De Nayer, het Gymnasium en de KB-sporthal; met uitzondering van het veldvoetbal. Die werden gespeeld op de kunstgrasvelden achter het Sportkot. De halve finale veldvoetbal voor heren startte op het middaguur, die van de andere sportdisciplines — basketbal, volleybal en zaalvoetbal — startten een uur later.

Regen

De sfeer op en rond de sportterreinen was uitstekend en het mooie weer was meer dan welkom. Kortom het was een ideale dag om de sportkwaliteiten van de Leuvense studenten en studentes te testen. De eerste spanning trad al op bij de kleine finale veldvoetbal tussen Germania en Cité. Deze wedstrijd was de laatste kans op een podiumplaats — ze moest beslissen wie er op de derde plaats zou eindigen — en dat was te merken. Na een echt kat- en muis-spelletje tussen de beide teams viel uiteindelijk het eerste doelpunt. Het bleef maar doelpunten regenen aan beide kanten zodat de wedstrijd eindigde met een 3-3 gelijkstand. De match moest dus beslist worden met penalties. Cité moest het onderspit delven met toch vreemde penaltiesijfers: 3-0. Nóg spannender was de grote finale waarbij Apolloon het moest opnemen tegen Camillo Torres. Apolloon won deze wedstrijd met een verrassende uitslag van 3-2.

De dames van Apolloon presteerden even goed als hun mannelijke collega's. Zij wonnen namelijk de finales damesbasket en damesvolleybal. Zodoende ging Apolloon lopen met vijf van de acht finaleplaatsen: basket- en volleybal bij de dames en basket-, volley- en veldvoetbal bij de heren. De andere finalisten waren Thomas Morus, met een schitterende eerste plaats voor het dames-veldvoetbal en zaalvoetbal bij de heren. Wina veroverde de eerste plaats voor het dames zaalvoetbal.

Kevin Schollen

VRG

EKONOMIKA

PROMS

met het Collegium Instrumentale Dulci Falconis
o.l.v. P. Leenknecht

maandag 9 maart
Sporthal De Nayer
gratis busdienst

kaarten enkel in **vvk**
vanaf **ma 16 februari**
(beperkt aantal kaarten)

leden: 265,-
niet-leden: 285,-

(advranted) **van fifties tot seventies, van klassiek tot modern**

Kringloop-winkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Gratis kaarten voor VRG-Ekonomikaproms

Na het succes van de vorige editie organiseren ook dit jaar VRG en Ekonomika weer een heuse promsavond. Net als vorig jaar wordt er ook dit jaar weer gegoocheld met verschillende muziekgenres. Centraal in het muzikale geheel staat nog steeds het symfonisch studentenorkest 'Collegium Instrumentale Dulci Falconis', maar zij flirten met andere genres zoals 'disco-revivals', 'mowax' en 'oriëntaalse britpop'. Na veel omzwervingen — KC De Minnepoort bleek vorig jaar veel te klein — hebben de organisatoren de De Nayer-sporthal uitgekozen voor het evenement.

De gastartiesten wacht een zware taak als ze de gesmaakte optredens van Tom Barman en Stef Kamil Carlens willen evenaren. Die zware taak rust dit jaar in de handen van Luc De Vos (Gorki), Tine Reymer (Flowers for Breakfast), Thé Lau (Thé Lau) en Bea Van der Maat (Won Ton Ton). Maar het wordt vooral uitkijken naar de video-optredens van Alghan Whigs-boegbeeld Greg Dulli.

De VRG-Ekonomikaproms vindt plaats op 9 maart in Sporthal De Nayer, het begint daar allemaal om 20.15 u. Na het concert is er nog een *afterparty* in de Samabaia. De kaartenverkoop start vanaf 16 februari op de sekretariaten van het VRG en Ekonomika, bij Music Mania en bij tal van andere kringen. De toegangsprijs bedraagt 265 of 285 frank, maar wij zouden Veto niet zijn als we niet weer met gratis kaarten zouden zwaaien voor de eerste vijf personen die zich in de 's Meiersstraat 5 aanbieden en het nummer 'I lie and I cheat' van Won Ton Ton komen zingen. U heeft natuurlijk het raden naar de reden van onze muziekkeuze, tot u naast vijf Vetomedewerkers zit op de Proms, tot daar!

(rg)

De man die omkeek

Win de mite van Orpheus en Euridike, daalt Orpheus af in de Onderwereld om zijn gestorven geliefde te zoeken. Hij krijgt Euridike weer mee op één voorwaarde: dat hij de onderwereld buitenloopt zonder naar haar om te kijken terwijl ze hem volgt. Toch kijkt hij om en Orpheus verliest zijn geliefde voor altijd. Deze mite vormt de link tussen de twee stukken die Germaniatoneel — dit jaar onder leiding van regisseur Dirk de Lathauwer — opvoert: 'Boste' van Arne Sierens en 'Crankybox' van Judith Herzberg.

Vorig jaar zochten de studenten Germaanse Talen hun stof in Duitsland en brachten Leonce&Lena, een stuk dat Büchner in de achttiende eeuw schreef. Dit jaar bleven ze dicht bij huis. Gekozen werd voor twee recente Nederlandstalige toneelteksten. Arne Sierens schreef — als huisschrijver van de Blauwe Maandag Compagnie — 'Boste' in 1992. De laatste jaren maakte Sierens zich onsterfelijk en hakte hij teaterprijzen binnen met 'Moeder en Kind' en 'Bernadette', twee projecten in samenwerking met jongerenteaterhuis Victoria. Judith Herzberg is naast dichteres ook de auteur van 'Crankybox', in de jaren zeventig opgevoerd door het Onafhankelijk Toneel en later ook door maatschappij Discordia.

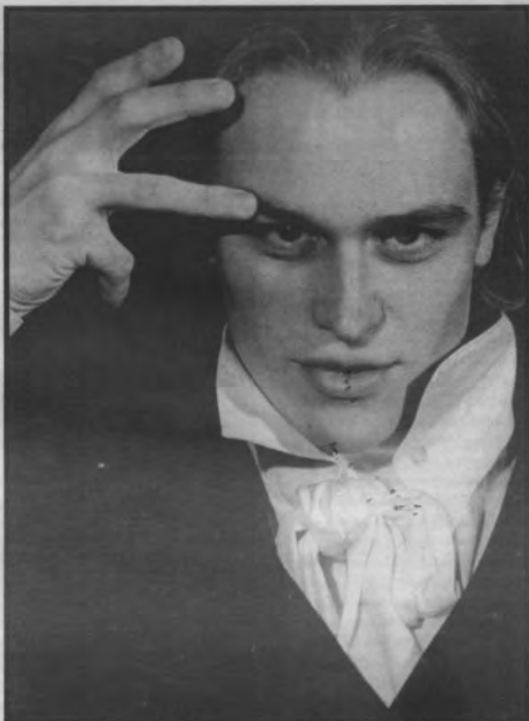
De keuze voor twee stukken op één avond heeft, volgens regisseur Dirk de Lathauwer, in de eerste plaats een praktische reden. Veel studenten meldden zich aan om mee te dóen en aangezien hij geen audities wilde organiseren, zocht hij een stuk met veel rollen. De laatste jaren worden er echter vooral toneelstukken geschreven voor een klein aantal acteurs dus bracht hij twee

stukken samen. De studenten lazen teksten van Tom Lanoye, Gerardjan Rijnders, Hugo Claus en Judith Herzberg. De laatste werd eruit gepikt en de regisseur voerde er zelf de tekst van Sierens aan toe.

Volgens regisseur De Lathauwer maakte de inzet en inbreng van de studenten van 'Crankybox' en 'Boste' nog geen professionele, maar in ieder geval een verzorgde voorstelling. "Aan mijn zijde stonden vier studenten die de dramaturgie deden en twee die de koördinatie op zich namen, een van de actrices schaaft de uitspraak bij van de anderen Ik had bovendien de luxe om een uitstekende regie-assistente naast mij te hebben. We hadden maar drie maanden om twee stukken in te studeren, dus moest ik een serieuze inspanning vragen van iedereen. Er is niks frustrerender dan met amateurspelers te werken die zich dan ook nog eens als hobbyemmesjes opstellen."

Aldi

Volgens de spelers en de regisseur is het de mite van Orpheus en Euridike die 'Boste' en 'Crankybox' met elkaar verbindt, en meer bepaald één aspect ervan: het wel of niet omkijken. De manier waarop een persoon naar zijn verleden omkijkt — met afkeer, nostalgie, ironie of navelstaanderig — is ook bepalend voor de gevoelens waarmee hij in zijn huidige leven staat. Sierens en Herzberg werkten dit allebei op een andere manier uit. 'Boste' gaat over de schrijver Richard die een opera maakt, gebaseerd op de mite. Die opera is slechts een aanleiding voor Richard om ook zelf om te kijken naar zijn verleden. Hij komt weer oog in oog te staan met zijn vroegere geliefde Carla en in zijn volkse roots waartegen hij zich heeft afgezet. Personen van wie hij al lang afstand had genomen komen hem storen,

zowel in de werkelijkheid als in zijn verbeelding.

Gebeurtenissen uit zijn jeugd ziet hij weer voor zich in flarden van beelden die Sierens eklektisch samenbrengt. Richard sampelt uit 'Hamlet' en 'Hamletmasjien' — een hedendaagse variant en een produktie van Bronksteater in 1995. Er wordt in sappig 'Vlaams' gepraat over duivenmelkers en de Aldi: Richard gebruikt in zijn opera muziek van Elvis, teksten van Einstürzende Neubauten en beelden uit Zoroffilms en Hollywoodfilms. Zo krijg je een chaotisch beeld van de operaschrijver en ongetwijfeld ook van Arne Sierens die zijn wortels in een volkse wijk in Gent heeft liggen.

'Crankybox' zit dan weer dicht bij de mite van Orpheus en Euridike, hoewel deze er nergens teksteel in voorkomt. Eén aspect van het omkijken wordt als het ware

uit 'Boste' genomen en uitvergroot, namelijk het terugkijken naar een relatie die mislukt is, maar die wel de grote liefde was. Op die manier worden de huidige relaties van de personages geïnterpreteerd. Het grote verschil met Sierens is dat Hertzberg het motief op een heel abstrakte en pure manier verwerkt; de tekst bestaat bijna uitsluitend uit dialogen en Herzberg geeft er geen specifieke kontekst aan. Het is een tekst, waarin veel gezegd wordt, maar vooral veel niet te veel. "Het doorgestreepte blijft te lezen", zoals het in één van haar gedichten luidt.

Sofie Overstijns

Germaniatoneel speelt 'Boste' en 'Crankybox' op 22, 24, 25 en 26 februari om 20.00 u. in de museumzaal van de Universiteitshallen (Naamsestraat). Kaarten kosten 200 bfr. in voorverkoop en 250 bfr. aan de kassa.

Filmreeks New Harvest in Stuc

Waar is Hoessein?

Waris Hoessein is zo één van die filmmakers die niemand echt kent, maar waar hij nader inzien de meesten onder ons — zonder het te weten — al eens een film van gezien hebben. Misschien herinnert u zich Anthony Quinn als Onassis in de gelijknamige film waarin hij Jane Seymour in de rol van Jacqueline Kennedy tegenover zich had, of Hoessein's atmosferische verfilming van Forster's 'A Passage to India'. Zijn nieuwe film 'Sixth Happiness' kent op zondag tweeëntwintig februari zijn Belgische première in Stuc.

Hoessein heeft een ellenlange staat van dienst en heeft een hele reeks televisiefilms gemaakt voor de BBC. Ook 'The Sixth Happiness' is een BBC-produktie. De konstanten in zijn onderwerpkeuze zijn makkelijk op te sporen: Hoessein vertrekt graag vanuit bestaande gegevens: hij heeft controversiële historische episodes verfilmd — 'Henry VIII and his Six Wives' bijvoorbeeld — en in het verleden daarvan gaat zijn belangstelling ook uit naar films 'based on a true story' en romanadaptaties. Ook 'Sixth Happiness' heeft werkelijkheidsaanspraken, het is namelijk een verfilming van een fiktionele autobiografie van Firdaus Kanga, die zijn roman zelf tot een senario omsmeedde en tevens de hoofdrol voor zijn rekening neemt.

Zowel regisseur als schrijver hebben roots in het slag om slinger in hun films en boeken opduikende India. Ook deze film speelt zich gedeeltelijk af in de Indische miljoenenstad Bombay — het Indische Hollywood, kortweg Bollywood genoemd. Hoessein heeft in zijn lange carrière altijd de voeling met de maatschappij behouden

met films over thema's als scheiding, zelfmoord, relatieproblemen en met verhalen van mensen die door God of lot met een vreselijke ziekte gekonfronteerd werden. Na films over mensen die leden aan kanker, leukemie of aids, gaat 'Sixth Happiness' nu uit van de wederwaardigheden van een jongetje dat met een botzietke geboren is, met 'benen als koek' dus. Brit — de ziekte heet brittle bone disease in het Engels — zal dus letterlijk nooit groeien, maar opgroeien moet hij als ieder ander. En dat opgroeien is allesbehalve saai gezien zijn familie: een eksentrieke moeder, een vader met filmsterallures en nog een rits andere personages. Als Brit's familie ook nog een kostganger neemt, begint ook zijn seksueel opgroeien en moet hij zijn positie bepalen tegenover de hetero- en homoseksuele liefde, leren omgaan met passies als euforische liefde, mislukking en dies meer.

Hoessein heeft genoeg ervaring als filmmaker om te weten hoe hij de grenzen van de meligheid moet vermijden. De romantische verhaallijn van de gevoelens wordt gekruidd, het tragische spoor van de ziekte wordt getempereerd door respectievelijk een dosis droge humor en pragmatische berusting steunend op een liefdevolle aanvaarding van het leven. En passant gebruikt Hoessein het verhaal van Brit ook nog eens als metafoer voor de groei-pijnen, het volwassen worden van de grootste democratie van de wereld, naar aanleiding van vijftig jaar Indiase onafhankelijkheid, vorig jaar. In elk geval leert Brit zijn weerkaaftende spiegelbeeld recht in de ogen te kijken.

Benny Debruyne

'Sixth Happiness' wordt op zondag en maandag 22 en 23 februari in Stuc vertoond. Verdere info: zie agenda.

Het Bathseva Ensemble danst voor het eerst Europees

Deze week ontvangt Leuven voor het eerst het Bathseva Ensemble. Dit dansgezelschap brengt, naast een voorstelling gemaakt door huischoreograaf Ohad Naharin, ook twee unieke koprodukties. Choreografen van dienst zijn daarbij Lynda Gaudreau en Joaquim Sabaté.

Het Bathseva Ensemble is het jongerengedansgezelschap van de Bathseva Dance Company, een Israëlische dansgroep met een sterke internationale uitstraling. De Bathseva Dance Company werd in 1964 opgericht door Barones Bathseva de Roschild en Martha Graham en kleurde al snel de Israëlische dans. Later, vooral door het werk van de huischoreograaf Ohad Naharin, groeide ook de internationale belangstelling. Het is ook deze Naharin die in 1990 het Bathseva Ensemble opricht. Dit gezelschap probeert een leerschool te zijn voor jonge dansers en ruimte te bieden aan jonge choreografen. Zo nodigt het Ensemble — net zoals de Bathseva Company trouwens — jonge talenten uit om samen tot een produktie te komen. Bathseva profileert zich zo als een ontmoetingsplaats voor jonge artiesten uit verschillende disciplines.

Voor de eerste Europese toernee van het Bathseva Ensemble, die vorige week in Den Haag te zien was en deze week dus naar Leuven komt, werd een beroep gedaan op Klapstuk en Holland Dance Festival. Beide organisaties brachten een choreograaf aan. Klapstuk opteerde voor de Canadese choreografe Lynda Gaudreau. Zij stond reeds meerdere malen op het Leuvense podium (recent nog op het Klapstukfestival) en staat bekend om haar fascinatie voor de menselijke anatomie. Ook in haar nieuwe produktie voor het Bathseva Ensemble, 100 Movements, wordt de klemtoon op de menselijke architectuur gelegd. Bij het Holland Dance Festival — een drie weken durend festival, dit jaar in het teken van de danser — viel de keuze op de danser-choreograaf Joaquim Sabaté. Hij studeerde af aan het 'Istituto del Teatro' in Barcelona en legde zich daarna ook toe op zang, hetgeen vaak merkbaar is in zijn voorstellingen. Samen met het Bathseva Ensemble maakte hij 'Tremelo, tremelo'. Ook deze voorstelling blijkt een samenspel van dans en muziek te zijn.

De derde choreografie die we in Leuven te zien krijgen, is van de hand van Naharin zelf. De woorden van Deborah Jowitz over zijn werk spreken daarbij tot de verbeelding: "Als je nu één van Naharin's dansen in je handen kon houden, het zou zacht aanvoelen. Denk aan een gepolijste steen, het lijkt net een geheim beeldhouwwerk, maar slinger het weg en het wordt een wapen."

Kris Kuppens

Deze drie voorstellingen zijn in Leuven te bekijken op 19 en 20 februari, telkens om 20.00 u. in de Stadschouwburg. Op 18 februari worden in de Vlamingenstraat reeds een aantal korte fragmenten uit het werk van het Bathseva Ensemble getoond.

Kakkewieten met Snözje in Leuven

“Iedereen is gelijk. En dat zal de dood van de Kakkewieten worden”

Op zes februari begonnen ze aan hun offensief en ook Leuven blijft niet gespaard van hun gekte, absurditeit en chaos. Op 17 februari komen de Kakkewieten namelijk met hun avondvullende toneelstuk 'Snözje' naar de Minnepoort. Het stuk gaat over de grote thema's: liefde en vriendschap, leven en dood, maar vooral over dertien mensen die heel graag samen iets willen doen, die samen broeden op een ei (of misschien wel dertien) en hopen dat er iets uit komt.

Nog nooit gehoord van die Kakkewieten? Mogelijk, maar waarschijnlijk hebt u sommige van hen zeker reeds aan het werk gezien: op een theaterpodium, tijdens een konsertje of op televisie. De dertien Kakkewieten hebben heel wat op hun aktief. Sommigen waren reeds als akteur te zien bij bekende gezelschappen als De Roovers en de Blauwe Maandag Compagnie of als muzikant bij groepen als Zita Swoon of Die Anarchistische Abendunterhaltung. Enkel een van hen zelfs te zien op televisie in Kulderzipken en de vliegende doos.

Met de Kakkewieten hebben al deze artiesten nu dus de handen in elkaar geslagen om een avondvullende show op poten te zetten. En wat is het resultaat? Dertien mensen die als gekken spelen, zingen, roepen en springen. Hoewel er enkele rode lijnen doorheen de anderhalf uur durende voorstelling lopen, ontardt het geheel in complete chaos: nu eens de waarden van het gezin, dan weer Snözje, het dorp waar in iedereen een snor draagt, of mijnheer Timmermans in zijn psychiatrische instelling. Nu eens werk van Jotie Thooft of Jan Arends dan weer diskoballen en black light. Na zoveel hilariteit en evenveel ontroering, was er stof genoeg voor een gesprek met Kakkewiet Adriaan Van den Hoof over uitlaatkleppen, subsidies, stress, over het mooie en het lelijke.

Veto: *Julie zeggen vaak dat De Kakkewieten een uitlaatklep zijn. Is elk theater dat niet een beetje?*

Adriaan Van den Hoof: «Spelen met de Roovers is voor mij even plezierig als spelen bij de Kakkewieten. Maar toch is het anders. De Kakkewieten worden niet als een theatergezelschap gezien. Dat betekent dat wij als De Kakkewieten dingen kunnen doen die wij anders nooit zouden kunnen of mogen doen. In die zin zijn de Kakkewieten inderdaad een uitlaatklep, omdat je er eens alles kunt uitgooien.»

Veto: *Over welke dingen heb je het dan?*

Adriaan: «Een nummer spelen bijvoorbeeld. Dat kan nu ook wel in een andere voorstelling, maar het plezante hier is dat je weet dat je een maand lang uit je dak kan gaan met mensen die je allemaal goed kent. Die uitlaatklep van de Kakkewieten moet je niet als iets negatiefs zien. Het is niet zo van: daår is het niet plezant en daår is het niet plezant, dus we maken het plezant bij de Kakkewieten. Met die uitlaatklep bedoelen we gewoon dat je kan staan schreeuwen en roepen en niemand kan er zich aan storen.»

Veto: *Heb je nu een goede 'gewone' voorstelling dan hetzelfde gevoel als na een schitterende voorstelling met de Kakkewieten?*

Adriaan: «Er is nog een onderscheid. Snözje is onze tweede avondvullende voorstelling. Wat wij normaal deden met de Kakkewieten was door het Vlaamse land trekken om muziek te maken met slechte covers en wat improvisatie. Er was een lijst van nummers die we vlak voor de voorstelling samenstelden en iedereen deed maar. We zagen wel waar we uitkwamen. Het is

heel plezant om niet tekstgebonden zomaar ineens een podium op te springen. Er is muziek en de muziek is heel goed en je doet waar je zin in hebt. Maar nu is de voorstelling toch al veel gestructureerder, je ziet werkelijk een toneelvoorstelling.»

Veto: *Gaan jullie met dertien mensen rond een tafel zitten en zegt iedereen maar wat hij wil doen? Of is er één iemand die alles een beetje organiseert en leidt?*

een mum van tijd stond er vijfhonderd man op dat podium. Het is gewoon uitzoeken wat de beste manier is om een optreden te doen. Wij willen echt de mensen uitnodigen. Door ze een snor te geven die ze moeten opzetten en door in de zaal op te komen geven we de mensen een gevoel van: wij zijn erbij maar jullie zijn er ook bij. Zelfs al speel je die voorstelling in een klassieke schouwburg met pluchen zetels — dat

(foto Jeroen Lissens)

Adriaan: «Nee, iedereen is gelijk. En dat zal ook de dood van de Kakkewieten worden. Het is onze bedoeling niet om één geheel te maken. Het thema is er: 'Snözje'. Maar ik vind dat je toch niet zo'n expliciete lijn moet gaan uitzetten. Dan wordt het vervelend. Het is gewoon zo dat we met dertien zeggen: ik wil dit en ik wil dat. Dat duurt tot een minuut voor de voorstelling. Zo kun je natuurlijk niet één stromend geheel maken. Dan kom je inderdaad tot losse dingen die naast elkaar staan.»

Veto: *Dus elke keer is de voorstelling ook anders?*

Adriaan: «Nu is alles al heel anders in Snözje dan in het begin. Na de vierde keer zie je dat er dingen zijn die eigenlijk niet goed zijn, en die gooi je er dan gewoon uit. Elke voorstelling is helemaal anders. Wat wel terug komt zijn de dingen waar je dan zogezegd een maand aan gerepeteerd hebt en een maand ruzie over gemaakt hebt. Ook de nummers liggen vast, maar daar binnenin wordt heel wat geïmproviseerd.»

Veto: *Jullie brengen een voorstelling voor publiek. Toch lijkt het alsof jullie je daar op dat podium rot amuseren en je als publiek een buitenstaander bent die het van ver mag meemaken. Heb je niet het gevoel dat je het publiek op een bepaalde manier bij de neus neemt, zo van: wij amuseren ons hier kostelijk, of jullie daar nu in de zaal zitten of niet?*

Adriaan: «Helemaal niet. Wij spreken het publiek aan in het begin om te tonen van kijk, je gaat hier geen mooi avondje tonen zien. Zo wordt de toon een beetje gezet. Ik hoop niet dat ze zich bij de neus genomen voelen. Wat wij proberen, is er voor zorgen dat de mensen in de zaal ook Kakkewieten zijn, zodat je op eenzelfde nivo blijft staan. Als de mensen zin hebben om mee te doen, dan mogen ze dat ook. Vorig jaar mochten wij in de Voorruit het theaterseizoen afsluiten. Wij zeiden toen tegen het publiek: wie zin heeft mag op het podium komen. In

maakt het alleen nog plezanter — moet je het stof van die zaal afdoen. Als je dat kunt, wordt het ongelooflijk plezant.»

Veto: *In de voorstelling zitten hele grappige en hele mooie, bijna ontroerende momenten.*

Adriaan: «Dat is heel bewust gedaan. Anders hadden we gewoon een optreden kunnen doen. Dan hadden we tweeënhalve miljoen subsidie gekregen en hadden we een week moeten samenkomen om nummers te repeteren en gaven we gewoon voor deze zaal een optreden. Nu is het plezant dat je een maand samenwerkt en de balans kunt vinden tussen hele mooie en heel hilarische dingen. Je zit rond een tafel, bedenkt alles zo van: dat kan, dat doen we daar, dat plakken we daaraan. Alles wordt in een vorm gegoten. Er is echt serieus over gebabbeld.»

Veto: *Gaat er een even grote stress aan vooraf als aan een gewone voorstelling?*

Adriaan: «Meer zelfs. Ik heb nog nooit zo iets meegemaakt als de laatste maand. Je bent met dertien mensen samen. 's Avonds kun je elkaar echt haten, maar 's morgens is er weer niets meer aan de hand. Nu merken we ook dat met dertien zo iets maken bijna een onmogelijke opdracht is.»

Veto: *Volgens jullie is kakkewiet zijn een beroep?*

Adriaan: «Nee, een werkwoord. Kakkewieten is een werkwoord. Als de mensen naar een voorstelling komen kijken, dan kunnen ze zeggen: wij zijn gaan kakkewieten.»

Veto: *Zou je het liefst heel je leven kakkewieten of liever gewoon theater spelen.*

Adriaan: «Na deze voorstelling van de kakkewieten stoppen we ermee. Ik denk dat het de laatste keer is dat we met dertien iets georganiseerd hebben. Of we moeten, als we vijftig zijn, nog eens samenkomen en nog eens iets doen. We gaan nog wel heel veel optreden. Gewoon zo naar elkaar bellen van: vrijdagavond daar of daar. Ik

denk niet dat we zeer snel nog iets georganiseerd gaan maken. Niet omdat we geen zin hebben. Maar gewoon, met dertien mensen met een eigen wil rond een tafel gaan zitten, dat is moeilijk. We zijn ook allemaal mensen die het allemaal zogezegd beter weten en die allemaal hun eigen ding willen doen.»

Veto: *Op de Kakkewieten is geen echt etiket te kleven. Wat vinden jullie ervan om geassocieerd te worden met namen zoals W.A.C.K.O., Lod of Wyswyg?*

Adriaan: «Er is inderdaad geen stempel op de Kakkewieten te plakken. Maar W.A.C.K.O. doet dan ook weer iets heel apart, al zitten we wel op hetzelfde nivo. Er is een enorme openheid gekomen voor experimenten. W.A.C.K.O. heeft vijf jaar moeten proberen om subsidie te krijgen. Wij hebben in één nacht een projectdossier incengestoken zonder te weten hoe het

moest, en we kregen geld, omdat het een experiment is. Ze denken "we moeten misschien proberen of dat lukt, en die mensen een beetje geld geven, zodat die mensen daar een maand van kunnen leven". Dat is een heel goed idee, want jaren ervoor zaten bij de mensen die projectsubsidies verdelen velen die aan hun vriendjes-gezelschapsjes wel geld gaven, maar er gebeurde niets nieuws. Dat was twintig jaar net hetzelfde. Nu is er een nieuwe mentaliteit en krijg je tenminste geld om iets te proberen. We hebben geen stempel, maar als mensen ons een naam willen geven, dan ben ik daar heel blij mee. Een vriend van mij noemt ons 'konsekwentie relativisten'. Hij vindt dat een nieuwe stroming waar bijvoorbeeld ook W.A.C.K.O. in past.

Veto: *Nog één klein vraagje. Dimitri Lese zei in Humo dat de voorstelling geslaagd is als ook maar één iemand met zijn snor op zingend naar huis zou gaan. Wat is de tofste reactie die je tot nu toe gekregen hebt?*

Adriaan: «Moet ik dat nu, na vier voorstellingen, al zeggen? Wat ik fantastisch vond, was een reactie over een scene waarin mijnheer Timmermans sterft. Een man zei me: het is zo mooi hoe je het lelijke en het mooie samenbrengt, dat je moet lachen en tegelijk denkt: dit kan eigenlijk niet. Dat is voor mij in één moment samengevat wat we een uur en drie kwartier lang proberen te doen.»

Katrien Darras
Veronique Patteeuw

Voor anderhalf uur hilarische chaos of chaotische hilariteit moet je op dinsdag 17 februari naar de Minnepoort. Info: CC Leuven 016/23.84.27
De dertien Kakkewieten: Dimitri Lese, Adriaan Van den Hoof, Stoffel Verlucht, Robby en Chris Cleire, Pieter en Tine Embrechts, Tom Hautekiet, Tine Reymer, Bart Voet, Benjamin Boutreux, Jonas Van den Bessche en Esme Bos